



**Агенция по
заетостта**

**9 Дирекции
“Регионална
служба по
заетостта”**

**107 Дирекции
“Бюро по труда”**





communication



Преференции за
стажуване и/или
чиракуване



Посредничество за
наемане на работна
сила



Услуги за работодатели

customer



Включване в
програми и мерки за
заетост и обучение



Посреднически услуги за лицата, които търсят работа /ТРЛ/

- **ТРЛ могат да ползват по ЗНЗ:**
- 1) Информация за обявени свободни работни места;
- 2) Информация за програми и мерки за запазване и насърчаване на заетостта;
- 3) Посредничество по информироване и наемане на работа;
- 4) Психологическо подпомагане;
- 5) Професионално ориентиране;
- 6) **Включване в обучение за възрастни;**
- 7) Включване в програми и мерки за заетост и обучение;

Обучение на възрастни

Агенцията по заетостта (АЗ) организира обучение на възрастни в съответствие с потребностите на пазара на труда, изискванията на работодателите и утвърдения от министъра на труда и социалната политика план за съответната година.

Министърът на труда и социалната политика съвместно с министъра на образованието и науката разработва и координира държавната политика за обучение на възрастни.

Дейностите, свързани с обучението на възрастни, се осъществяват от АЗ, НАПОО, центрове за професионално обучение, други институции, посочени в закон или в акт на Министерския съвет, физически или юридически лица, регистрирани съгласно действащото законодателство.

Обучение на възрастни

Обучението на възрастни включва:

- Обучение за ограмотяване;
- Обучение за придобиване на професионална квалификация;
- Обучение за придобиване и усъвършенстване на ключови компетентности.

Възрастен – лице в трудоспособна възраст, което не се обучава за придобиване на основно или средно образование в системата на предучилищното и училищното образование или за придобиване на степен на висше образование и не е навършило възрастта по чл. 68, ал.1 от КСО.



Обучение, чрез работа /дуално обучение/

Обучението чрез работа /дуално обучение/
включва:

1. Практическо обучение в реална работна среда ;
2. Обучение в институция в системата на професионалното образование и обучение, с изключение на ЦИПО.



Обучение, чрез работа /дуално обучение/

Чл. 46а (1) За всяко разкрито работно място за обучение чрез работа /дуална система за обучение/, организирано по ЗПОО, на което е наето безработно лице, насочено от поделенията на АЗ, на работодателя се предоставят суми за времето на обучението, но за не повече от 36 месеца.

Чл. 46а (2) За всяко наето лице по ал.1, на обучаващата институция, с която в партньорство се провежда обучението чрез работа (дуална система за обучение), се предоставят средства за времето на обучението.



Как се осъществява обучение на възрастни, чрез работа /дуално обучение/?

Чрез партньорство
/договор/ между
обучаваща институция
или професионално
училище, един или
няколко работодатели и
Агенцията по заетостта,
чрез териториалните и
поделения – Дирекции
“Бюро по труда”.



Условия и ред за провеждане на обучение чрез работа /дуално обучение/

- ❖ Работодател, който желае да ползва преференция по чл.46а, подава в ДБТ заявка за обучение чрез работа. Към заявката се прилага копие на договор с обучаваща институция, с която в партньорство ще се провежда обучението.
- ❖ Безработното лице, което желае да участва в обучение чрез работа (дуално обучение) по реда на чл.46 а от ЗНЗ подава Заявление в съответната ДБТ.
- ❖ ДБТ насочва безработните лица, които отговарят на обявените от обучаващата институция критерии за прием, за участие в процедура на подбор, при условията и по реда на Наредба №1 за условията и реда за провеждане на обучение чрез работа (дуално обучение).

Условия и ред за провеждане на обучение чрез работа /дуално обучение/

- ❖ Извършване на подбор от работодателя и утвърждаване на списък на одобреното/ите за обучение чрез работа лица и се сключва договор между АЗ и работодателя по чл. 46а, ал.1 от ЗНЗ.
- ❖ Работодателят сключва индивидуални трудови договори /съгласно утвърдения списък/ с одобреното/ите за обучение чрез работа лица по чл.230, ал.1 от КТ за срок не по – малък от 12 и не по – голям от 36 месеца, като им определя месечно трудово възнаграждение, не по – малко от 90% от минималната работна заплата за страната.
- ❖ Сключва се договор за обучение чрез работа между АЗ, работодател и обучаваща институция, по чл. 46а, ал.2
- ❖ Сключва се договор за обучение чрез работа за придобиване на ПК по чл.46а, ал.2 от ЗНЗ, между АЗ и насоченото от ДБТ и наето по чл.230 от КТ, лице.

Финансови стимули за работодателя

На работодателя ежесечно се предоставят средства по смисъла на чл.46а, ал.1 от ЗНЗ, за всяко безработно лице, с което е сключен договор по чл.230, ал. 1 от КТ.

Средствата се предоставят за срока на договора, но за не повече от **36** месеца.

Размерът на сумата се определя в Националния план за действие по заетостта през съответната година.



Параметри на стимулите за работодателите

За **2017** г. за всяко наето лице се предоставят средства за основно трудово възнаграждение в размер на **200** лв.

За определения от работодателя наставник - **180** лв.

От ДБ се покриват и разходите върху тези суми за допълнителни възнаграждения по КТ и осигурителни вноски за сметка на работодателя.



Финансови стимули за обучаващата институция

- **На обучаващата институция** за всяко лице се предоставят средства за обучението по професията и специалността, в размер определен в НПДЗ за съответната година и в зависимост от вида на обучението.

За I СПК /300часа/и за квалификация по част от професията - 600лв.

За II СПК /660часа/ -1200лв.

За III СПК /960часа/ -1800лв.



Права и задължения на работодателя

1. Определя броя на обучаваните, които може да приеме за обучение в реална работна среда и прави заявка за прием;
2. Осигурява необходимите за обучението материално – техническа база, финансови, човешки и други ресурси;
3. Осигурява здравословни и безопасни условия на труд;
4. Разработва и приема вътрешни правила на предприятието за провеждане на обучение в реална работна среда;
5. Участва в подбора при приема на лицата за обучение чрез работа;
6. Определя наставник или наставници за всеки обучаван.



Права и задължения на обучаващата институция

1. Разработва съвместно с работодателя критерии за подбор при приема на лица за обучение чрез работа /дуално обучение/;
2. Определя преподавател – методик по професионално обучение за поддържане на връзка с работодателя и наставника.



Права и задължения на обучаващата институция

3. Прилага функционираща вътрешна система за осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение.
4. Организира и провежда съвместно с работодателя изпитите за придобиване на професионална квалификация по професията.
5. Издава документи, съгласно разпоредби в ЗПОО за придобитата професионална квалификация.



Наставникът

- Обучението при работодател/и в реална работна среда се провежда в предприятието под ръководството на наставник, определен от работодателя.
- Наставникът е работник или служител в предприятието, притежаващ професионална квалификация по професията, по която се извършва обучението, с най – малко 3 години трудов стаж по същата професия и е преминал обучение за наставници, осигурено от работодателя.
- Един наставник отговаря за не повече от петима обучавани.



Трудов договор за обучение чрез работа /дуално обучение/

- Работодателят сключва Трудов договор с условие за обучение по време на работа, съгласно чл. 230, ал.1 от КТ.
- Трудовият договор се сключва преди началото на обучението чрез работа.
- Работодателят е длъжен да предостави на обучаемия преди началото на обучението екземпляр от сключения трудов договор, подписан от двете страни.



**Employment
Contract**

Особености на трудовия договор

- Работодателят се задължава да **обучи** работника или служителя в процеса на работата по определена професия или специалност, а работникът и служителят - да **я усвои**.
- Такъв договор с един и същ работник или служител в едно и също предприятие за обучение по същата професия, се сключва само веднъж.
- С контракта се определят формите, мястото и времетраенето на обучението, обезщетението, което страните си дължат при неизпълнение.



Особености на трудовия договор

- Непълнолетните лица се приемат на работа след медицинско заключение, което установява годността им да извършват съответната работа и с разрешение на Инспекцията по труда за всеки отделен случай.
Работното време на работниците и служителите, ненавършили 18 години, не може да е по – голямо от 35 часа седмично и 7 часа дневно, при петдневна работна седмица.
- В дневното и седмичното им работно време се включва и времето за придобиване на професионална квалификация и за нейното повишаване, когато тя се осъществява в процеса на работата.



Особености на трудовия договор

- Работниците и служителите, ненавършили **18** години имат право на основен платен годишен отпуск, в размер не по – малко от **26** работни дни.
- С договора страните определят и срока, през който работникът или служителят се задължава да работи при работодателя след успешното завършване на обучението, а работодателят да му осигури работа съобразно придобитата квалификация.



Особености на трудовия договор

През време на обучението, работникът или служителят получава трудово възнаграждение според извършената работа, но не по – малко от 90% от минималната работна заплата, установена в страната.



Завършване на обучението

- Резултатът от обучението по договора се установява чрез изпит на работника или служителя, който се провежда при условия и по ред, определени от работодателя. При обучение за придобиване на професионална квалификация, изпитът се провежда при условията и по реда на ЗПОО.
- При успешно полагане на изпита на работника или служителя, се издава документ, който удостоверява придобитите знания и умения.



Добри практики – обучение чрез работа /дуално обучение/ по реда на чл.46а от ЗНЗ

- **ДБТ Русе** – 2 лица са наети от работодател за обучение чрез работа/дуално обучение/ за професия “Помощник възпитател”;
- **ДБТ Габрово**
 - 1 лице е наето на работа и се обучава по специалност “Подпомагане на възрастни” ;
 - 1 лице работи и се обучава по специалност “Компютърна техника и технологии” ;
- **ДБТ Каолиново и Нови пазар** – 7 лица са наети на работа и се обучават по специалност “Помощник – възпитател в отглеждането и възпитанието на деца”;
- **ДБТ Монтана** – 8 лица работят и се обучават по професия “Машинен техник”.



Благодаря за вниманието!



РОСЕН СИМЕОНОВ

Началник на отдел “ПРОФЕСИОНАЛНО ОРИЕНТИРАНЕ
И ОБУЧЕНИЕ НА ВЪЗРАСТНИ”

За контакти: R.SIMEONOV@AZ.GOVERNMENT.BG